

LUCIAN ROȘU
1932 - 1998

La 6 octombrie 1998 s-a stins din viață la Kalamazoo în Statele Unite ale Americii, după o viață zbuciumată, în urma unei îndelungate suferințe pe care a înfruntat-o cu exemplară bărbăție, prietenul și colegul Lucian Roșu, fost redactor șef la *Revista muzeelor*.

Lucian Roșu s-a născut în casa învățătorului Gheorghe Roșu și a Mariei (Ionescu), în localitatea Buicești, la data de 2 septembrie 1932, în județul Mehedinți. A avut drept frate pe eminentul geograf Alexandru Roșu, profesor la Universitatea din București. După terminarea studiilor liceale la Drobeta-Turnu Severin urmează cursurile Facultății de Istorie din București, pe care le isprăvește în 1956. În 1976 își susține teza de doctorat privind paleoliticul inferior și mijlociu în Transilvania, cu profesorul Vladimir Dumitrescu, după decesul lui C.S. Nicolăescu-Plopșor cu care îl începuse. L-am cunoscut și am cutreierat cu el peșterile și așezările preistorice din țară. I-am cunoscut familia, satul natal, am fost alături de el la bine și la greu.

A fost discipol al fermecătorului paleolitician și om de cultură C.S. Nicolăescu-Plopșor, avându-i colegi de echipă pe cunoscuții arheologi Al. Păunescu, Fl. Mogoșanu, Maria Bitiri, M. Brudiu, V. Lazăr, Viorel Căpitanu și mulți alții, pe antropologii C. Maximilian, Cantemir Rișuția, Dardu Nicolăescu-Plopșor, pe biologii Alexandra Bolomey, Elena Terzea, toți afirmați după cel de-al doilea război mondial.

După terminarea studiilor universitare este repartizat ca muzeograf la Muzeul Regiunii Porțile de Fier din Turnu Severin, unde gestionează și postul de director. Este chemat în 1957 în Ministerul Culturii unde se remarcă prin interesul față de patrimoniul muzeal, față de organizarea acestor instituții în întreaga țară. După înființarea în 1964 a universității de la Craiova, maestrul nostru C.S. Nicolăescu-Plopșor îl cheamă acolo în vederea organizării vieții universitare în centrul nou apărut în Oltenia. Paralel, s-a ocupat în continuare de *Revista muzeelor* printre ai cărei formatori era. Când i s-a agravat boala de rinichi în 1974, preda și

Istoria Veche a României la Academia de Studii Economice din București, deplasarea la Craiova fiindu-i oboșitoare. Boala îi amenința existența. Se salvează cu sprijinul familiei profesorului C.S. Nicolăescu-Plopșor, a fetei acestuia Mina și fiului Dardu, a prietenilor și colegilor, a medicului Al. Schileru stabilit în Statele Unite ale Americii și efortului soției sale Dona Roșu. Pleacă din țară în stare de comă. Intervine minunea lui Dumnezeu reușindu-i transplantul de rinichi și se salvează și datorită acordării de către Universitatea din Michigan (Ann Arbor) care îl cheamă ca Visiting Profesor și a unei burse Fullbright.

În 1983 boala i se agravează din nou și i se face cel de-al doilea transplant de rinichi. După ce se reface, lucrează ca cercetător la Institutul de Arte din Detroit. Prin voință și capacitate științifică în 1987 este chemat de Diether Haienicke, președinte la Western Michigan University, ca Visiting Profesor la Kalamazoo, unde din 1990 este profesor asociat iar din 1993 profesor titular.

În 1956, la 26 februarie, se căsătorește cu Dona, care l-a încurajat, sprijinit și urmat până în ultimele clipe ale vieții. Un model de soție și mamă. I-a dat ca fiică pe Luciana, care prin căsătorie devine Costea și care îi face bucuria de a-i dăruii doi nepoți. Îi moare soțul, fapt care îl emoționează pe Lucian Roșu. Familia s-a strâns în jurul

său spre a-l ajuta în peregrinările sale prin America.

De la terminarea facultății și până la cele veșnice el a depus o bogată activitate științifică, culturală și pedagogică. **Revista muzeelor** a fost pentru el preocuparea de căpetenie. A continuat să o sprijine, să o coordoneze și după stabilirea în America. Nu s-a depărtat de ea niciodată. Era stăpânit de dorința de a se reîntoarce în țară. Dependent de medicamente și supravegherea medicilor curanți, nu a mai putut să se reîntoarcă definitiv în țară, dar tot ce a făcut de la stabilirea sa în Statele Unite a fost în interesul științei și culturii românești.

Prin bunăvoința și grija credincioasei sale soții, Dona Roșu, am putut să mă documentez asupra activităților desfășurate de el, mai ales după stabilirea sa în America, să cunosc aproape toată activitatea sa științifică, culturală și patriotică.

A fost membru în peste zece asociații, societăți și comitete naționale sau internaționale de specialitate. A susținut peste 15 comunicări sau rapoarte la congrese, simpozioane, colocvii. Menționăm cele mai importante prezențe:

Comitetul Internațional al Muzeelor, Uniunea Internațională de Studii Pre și Proto Istorice, Comitetul Internațional de Studii de Tracologie, Asociația Muzeelor Americane, Federația Internațională a Scriitorilor Jurnaliști, Societatea Americană

de Studii Românești. A făcut cercetări arheologice în 20 de situri din țară. A scris singur sau în colaborare 18 cărți sau lucrări monografice. A publicat peste 58 de articole în revistele de specialitate din țară sau de peste hotare. Lucrările sale au fost și sunt citate în tratate, enciclopedii sau dicționare.

Când a lucrat în țară preocupările sale s-au concentrat pe cercetarea cu predilecție a paleoliticului și epocii dacice; dovadă stau lucrările publicate privind rezultatele din colectivul Cerna-Olt, Baia de Fier, Ohaba Ponor 1955, Bicaz (Bofu, Cetățica, Scaune) 1958, Jupânești-Topolnița, Godeanu, Ocna Sibiului, Crăciunești, Broțuna, Basarabeasa, Prăvăleni - 1971, Sălciua - 1972, Iosășel - 1967. Acestea i-au fost utile în redactarea tezei de doctorat privind paleoliticul inferior și mijlociu din Transilvania.

S-a ocupat și de cercetări privind dacii de la Cireșu - Mehedinți, din zona Porților de Fier ale Dunării, la Ostrovul Șimian. De această problemă s-a preocupat și după stabilirea în America, publicând coiful de argint dacic descoperit în zona Porțile de Fier, aflat în muzeul din Detroit.

Starea sănătății în urma stabilirii în America a schimbat aria preocupărilor sale. A fost obligat să renunțe la cercetările din obiective din teren, dedicându-se muncii împreună cu studenții și împreună cu alți colegi din țară și

străinătate asupra civilizației și culturii românești.

A contribuit la organizarea unor simpozioane, congrese, expoziții, cum ar fi expoziția privind „Costumul bucureștean în epoca medievală”, organizat de Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului București, la Kent - Ohio, asupra muzicii populare românești, asupra creațiilor literare ale lui Mihai Eminescu, Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Vasile Voiculescu, asupra artei icoanelor pe sticlă și ouălelor încondeiate românești, ceramicii populare românești în toată America, antrenându-se în opera de răspândire a culturii românești în America. S-a preocupat de cultura bizantină din țările ortodoxe din Europa de Sud-Est.

Prin legăturile stabilite cu românii din emigrația românească din America a căutat să-i apropie pe aceștia ajunși acolo în diverse momente ale istoriei moderne și contemporane. În jurul său s-au grupat un număr de tineri istorici imigranți în ultimele decenii din țară, în dorința de a nu se înstrăina.

Stingerea din viață a lui Lucian Roșu a produs un sentiment de tristețe, un gol în viața științifică și culturală din țară, din America și în special de la Western Michigan University, din Kalamazoo, unde își câștigase un binemeritat prestigiu printre profesori, candidați la masterat, studenți, presă. Dave Person în Kalamazoo Gazette scrie, citându-l pe Ronald Davis, decanul departamentului de istorie:

„profesorul Lucian Roșu, emigrant din România, era singurul calificat să le predea..”, referindu-se la cursurile de Istorie Bizantină, Istoria medievală a Europei de Est, Istoria modernă a Europei de Est, „...a predat pentru noi Istoria Artei, curs care va fi foarte greu de înlocuit... A fost foarte iubit, clasele lui de Istoria artei erau întotdeauna pline..”.

Anunțurile mortuare au fost făcute în instituțiile culturale și științifice unde a activat din Detroit și Kalamazoo. Acum Lucian Roșu și-a găsit odihnă veșnică în cimitirul Reverside. La ceremonia de înmormântare au slujit părintele preot Roman Broge de la Mănăstirea ortodoxă română Adormirea Maicii Domnului și reverendul James Karlexis de la Biserica ortodoxă grecească. Noi cei din țară, după ce am aflat despre trecerea la cele veșnice, i-am omagiat personalitatea cu ocazia unei întâlniri dedicate

aparității primului număr al Revistei Muzeelor, ce a avut loc în 1999.

Lucian Roșu a fost marcat de dispariția prematură a tatălui și a ginerelui său, de aceea colegii și familia au fost de acord ca fondurile strânse cu ocazia înmormântării să fie utilizate pentru educația studenților care și-au pierdut tații înainte de terminarea studiilor.

Merită subliniat efortul făcut de soția sa, Dona Roșu, de fiică și nepoți, de a strânge în trei volume o parte din opera sa și date privind activitatea din țară și din America, pe care prin intermediul meu, trimise prin poștă să fie donate unei biblioteci din țară, noi socotind că locul cel mai potrivit ar fi biblioteca redacției Revistei muzeelor, fondată de el.

Să-i fie țărâna ușoară.

Vasile BORONEANȚ